

Klage på NVEs vedtak – Harpefossen kraftverk

NVEs vedtak av 13.01.2026 – saksnr. 202218289-10

Til: Energidepartementet (via Norges vassdrags- og energidirektorat)

Fra: Gudbrandsdal sportsfiskeforening (GSFF)

Dato: 2026-02-01

Dronefoto Kjetil Rolseth 8 oktober 2022.

1. Innledning

Gudbrandsdal sportsfiskeforening (GSFF) fremmer med dette klage på Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak av 13.01.2026 om videre oppfølging av krav om omgjøring av konsesjonen for Harpefossen kraftverk.

Klagen bygger på saksdokumentene i saken, regionale vannforvaltningsplaner, Miljødirektoratets veileder M-721, Miljødirektoratets nasjonale strategi for bevaring og utvikling av bestandene av storørret (2020), samt bildedokumentasjon (08.10.2022) og dronevideo (29.01.2026).

2. Sammendrag

NVEs vedtak bygger på regulantens påstand om at lekkasje fra luke i Harpefosdammen gir ca. 1 m³/s vannføring. Denne påstanden er ikke dokumentert gjennom målinger.

Billedokumentasjon og dronevideo viser at lekkasjen fremstår som vesentlig mindre enn 1 m³/s. Lekkasjen kan derfor ikke brukes som premiss for miljøvurdering eller prøveregime.

Vedtaket baserer videre oppfølging på frivillighet og overvåking (REGFINN). Dette er i strid med regionale vannforvaltningsplaner, veileder M-721 og nasjonal storørretstrategi.

3. Rettslig rammeverk

ED har full prøvingskompetanse som klageinstans. Klagen bygger særlig på forvaltningsloven §§ 17 og 25, naturmangfoldloven §§ 8–12, vannforskriften § 29, regionale vannforvaltningsplaner, Miljødirektoratets veileder M-721 og nasjonal storørretstrategi.

4. Faktiske forhold og historikk

Det er dokumentert at det historisk ble sluppet sommervannføring på inntil 10 m³/s via eksisterende luker ved Harpefossen. Selv om kravet ble tatt ut i 2002, ble det samtidig åpnet for at vannslipp kan tas opp igjen dersom manøvreringen medfører vesentlige ulemper for fiskevandring.

I 2014 godkjente NVE økt slukeevne fra 344 til 370 m³/s, noe som reduserer antall overløpsdager og forsterker behovet for formelle vilkår om minstevannføring.

5. Mangelfullt faktagrunnlag

NVEs vedtak bygger på et uverifisert anslag for lekkasje. Når dette brukes som bærende premiss for at miljøbehov er ivaretatt, er saken ikke tilstrekkelig opplyst, jf. forvaltningsloven § 17.

6. Manglende vurdering av åpenbare alternativer

Det er ikke redegjort for hvorfor eksisterende luker, som tidligere ble brukt til sommervannslipp, nå angivelig ikke kan brukes til prøvevannslipp eller til å slippe minstevannføring, verken sommer eller vinter.

7. Frivillighet, REGFINN og manglende virkemiddelbruk

Frivillige ordninger har ikke resultert i bindende tiltak. REGFINN er et overvåkingsprosjekt og kan ikke erstatte fastsetting av vilkår.

8. Biologisk betydning og samlet belastning

Harpefossen inngår i et nasjonalt viktig storørretområde som omfatter både Hundørret og storørret fra Losna. Nylige inngrep knyttet til E6, flommen Hans, brokollaps og bunnplastring har sannsynligvis medført varige skader på gyte- og oppvekstområder.

9. Felles undersøkelser og moderne overvåking

Eksisterende konsesjonsvilkår gir hjemmel for å pålegge regulanter å gjennomføre og bekoste felles undersøkelser, inkludert genetiske undersøkelser og dronebasert overvåking.

Droneovervåking er etablert praksis i Innlandet, blant annet ved Hundorfossen.

10. Regionale planer og miljømål

Regionale vannforvaltningsplaner identifiserer kontinuerlig minstevannføring som nødvendig og prioritert tiltak for strekningen nedenfor Harpefossen.

11. Forholdsmessighet

Sommervannføring på inntil 10 m³/s utgjør en svært liten andel av kraftverkets slukeevne og er forholdsmessig.

12. Krav

Gudbrandsdal sportsfiskeforening ber Energidepartementet om å:

1. Omgjøre NVEs vedtak av 13.01.2026.
2. Fastsette rettslig bindende vilkår om miljøbasert minstevannføring i sommerhalvåret, minimum tilsvarende historisk nivå (inntil 10 m³/s).
3. Fastsette at minstevannføring også vinterstid skal inngå i manøvreringsregimet.
4. Avvise lekkasje, frivillighet og REGFINN som grunnlag for prøveregime.
5. Pålegge regulantene å gjennomføre og bekoste felles undersøkelser, herunder hydrologiske, genetiske og dronebaserte undersøkelser.
6. Videreføre miljømålet i tråd med regionale vannforvaltningsplaner med frist 2033.